

Quicksan flora en fauna

Onderdoorgang Wolfheze

Arnhem, 30 april 2020

Colofon

Titel	: Quicksan flora en fauna
Subtitel	: Onderdoorgang Wolfheze
Projectnummer	: 20.072
Datum	: 30 april 2020
Veldonderzoek	: J. Boer
Auteur(s)	: J. Boer
Collegiale toets	: M. Avé
Opdrachtgever	: ProRail
Contactpersoon	: C. de Vries

Bezoekadres : Snelliusweg 40-18
 Postcode : 6827 DH Arnhem
 Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
 www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Natura 2000-gebieden	5
2.2 Natuurnetwerk Nederland	5
2.3 Soorten	6
2.4 Houtopstanden	8
3. Gebiedsbeschrijving	9
3.1 Gebiedsbeschrijving	9
3.2 Voorgenomen ingreep	10
4. Onderzoeksmethode	12
4.1 Gebiedsbescherming	12
4.1.1 Natura 2000	12
4.1.2 Natuurnetwerk Nederland	12
4.2 Soorten	12
4.2.1 Bronnenonderzoek	13
4.2.2 Veldonderzoek	13
4.2.3 Effectenbeoordeling	13
4.3 Houtopstanden	14
5. Resultaten	15
5.1 Gebiedsbescherming	15
5.1.1 Natura 2000	15
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland	16
5.2 Soorten	18
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	18
5.2.2 Vleermuizen	20
5.2.3 Vogels	22
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	24
5.2.5 Flora	26
5.2.6 Ongewervelden	26
5.2.7 Houtopstanden	27
6. Conclusies en aanbevelingen	28
6.1 Gebiedsbescherming	28
6.1.1 Natura 2000	28
6.1.2 Natuurnetwerk Nederland	28
6.2 Soortbescherming	28
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	29
6.2.2 Vleermuizen	29
6.2.3 Vogels	29
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	29
6.2.5 Flora	29
6.2.6 Ongewervelden	30
6.3 Houtopstanden	30
Bronnen	31
Literatuur	31
Websites	31

1. Inleiding

Bij station Wolfheze zullen diverse werkzaamheden plaatsvinden. Zo zal de bestaande overweg worden opgeheven en een onderdoorgang worden gerealiseerd. Daarnaast zullen de wegen en fietspaden worden verhoogd.

Ekoza B.V. heeft in opdracht van ProRail een ecologische quickscan uitgevoerd op deze locatie. Vanuit Europese- en nationale regelgeving dient onderzocht te worden welke effecten deze ingreep heeft op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op beschermde flora en fauna.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijk kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek en de mogelijke effecten van de ingreep op beschermde soorten besproken. Ten slotte volgen in hoofdstuk 6 de conclusies, aanbevelingen en eventuele vervolgstappen.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag ligt bij de provincies. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden
- Soorten
- Houtopstanden

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn ruim 160 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige Minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder 'instandhouding' wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen

is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slechts doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het doel van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Bij toetsing van de ingreep aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en een door Rijk, provincies en maatschappelijke organisaties gezamenlijk opgesteld beleidskader. Provincies hebben de Spelregels laten doorwerken in hun eigen ruimtelijk beleid. Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen, die afwijken van het bestemmingsplan, in het NNN met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven. De hoofdlijnen van de regels voor de bescherming en compensatie van het NNN zijn juridisch verankerd in de uitbreiding van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, voorheen AMvB Ruimte), die op 1 oktober 2012 in werking is getreden (bekendmaking inhoud Stb. 2012, 388; bekendmaking inwerkingtreding Stb. 2012, 434).

2.3 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- soorten van de Vogelrichtlijn
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;

4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om aantoonbaar gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. RVO (bevoegd gezag in deze) heeft een lijst met vrijgestelde soorten welke te vinden zijn in de Regeling natuurbescherming artikel 3.31 en Bijlage 11.

Ingevolge Wet natuurbescherming artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Enkele provincies, zoals Limburg en Overijssel, hebben hun eigen lijst van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten.

2.4 Houtopstanden

De regels van de Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

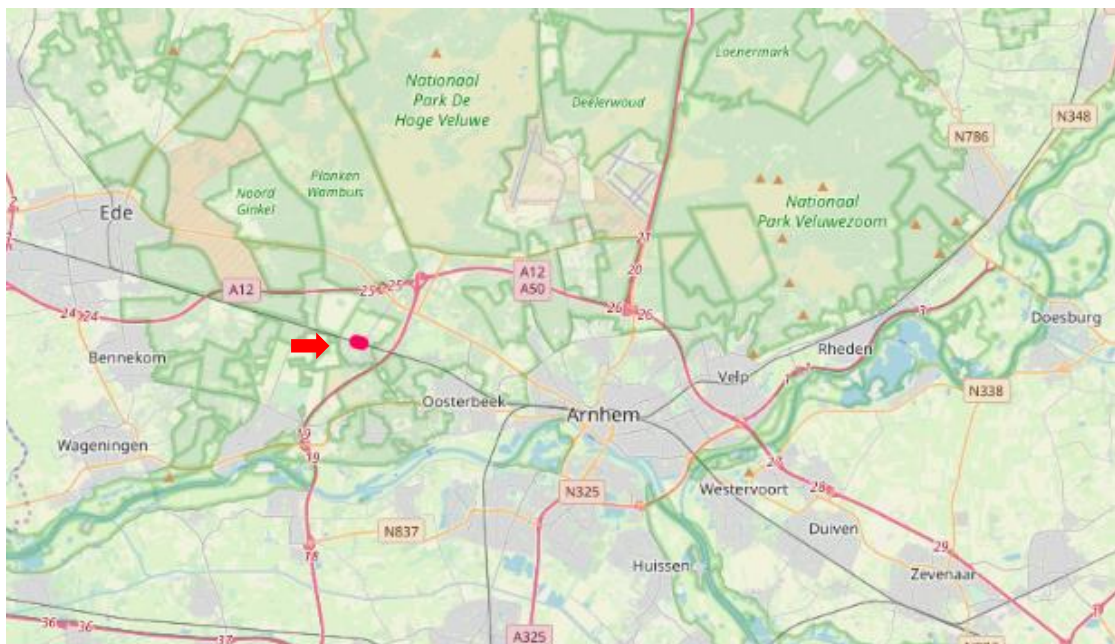
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar
- kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in Wolfheze, in de gemeente Renkum (Gld). Het dorp wordt omringd door natuurgebied de Veluwe. Het plangebied betreft een gedeelte van station Wolfheze, een spoorweg, een weg en fietspad, een parkeerplaats, evenals een grasveld en een bosschage. Behalve het bosschage aan de zuidelijke kant van het spoor naast de Parallelweg, zijn er ook enkele bomen en struiken te vinden langs de wegen en op het grasveld binnen het plangebied. Aan de Parallelweg bevindt zich ook een parkeerplaats. Ten noorden van het spoor, vlakbij de Van Mesdagweg, bevinden zich enkele bomen en een grasveld.

De directe omgeving bestaat vooral uit woonhuizen, maar er is ook veel groen te vinden in de vorm van bomen, grasvelden en tuintjes. In Figuur 1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven, en Figuur 2 geeft een impressie van het plangebied. Tenslotte is in hoofdstuk 3.2 een gedetailleerde weergave te vinden van het plangebied.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (rood).

Het spoor bij station Wolfheze

De parkeerplaats naast het spoor

De bosschage aan de zuidkant

station Wolfheze

Het grasveld aan de noordkant

de Van Mesdagweg

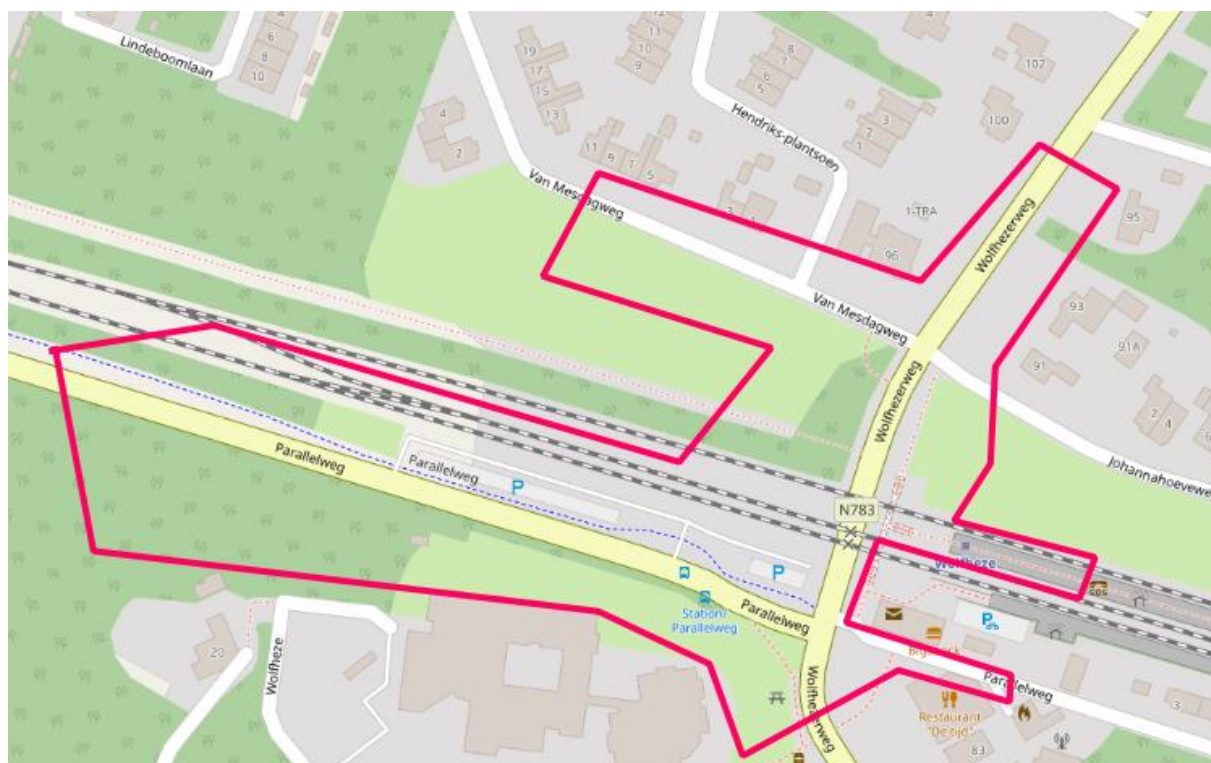
Figuur 2. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer ProRail is voornemens het vervangen van een overweg. Hiervoor in de plaats zal een onderdoorgang komen en zullen delen van het station in Wolfheze worden aangepast, evenals de directe omgeving. Zo zal het midden van het perron verlengd worden om een stijgpunt in de tunnel te kunnen realiseren. Er zullen tevens hellingbanen en een verkeersdek met aansluitende fietspaden worden aangelegd. Het huidige parkeerterrein zal worden verplaatst. De exacte ingeving is momenteel nog niet duidelijk. Voor de ecologische quickscan zijn de grenzen aangegeven in Figuur 3 meegenomen. De bomen binnen het plangebied zullen naar alle waarschijnlijkheid moeten worden gekapt.

De locatie van het nieuwe parkeerterrein en het tijdelijke werkterrein dat zal worden aangelegd is nog niet vastgesteld. Afhankelijk van de locatie van deze nieuwe terreinen zal

hiervoor nog een memo of een aanvullende ecologische quickscan moeten worden uitgevoerd.

Figuur 3. De grenzen van het plangebied in de omgeving van station Wolfheze.

4. Onderzoeksmethode

4.1 Gebiedsbescherming

Het onderzoek naar gebiedsbescherming betreft een bureaustudie.

4.1.1 Natura 2000

Voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden ten opzichte van het plangebied is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hier is alle informatie over Natura 2000-gebieden te vinden zoals de habitattypen en -soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

In dit onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie in een Natura 2000-gebied, of ligt er een Natura 2000-gebied binnen de invloedsfeer van de ingreeplocatie, zodat externe en/of cumulatieve effecten te verwachten zijn.
2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het Natuurnetwerk is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Voor het bepalen van de ligging van het plangebied ten opzichte van de NNN is gebruikt gemaakt van de websites van de provincie Gelderland. Hierbij is bekeken hoe de ligging van het plangebied is ten opzichte van het Natuurnetwerk. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN worden de effecten van de ingreep op de wezenlijkheidskenmerken en -waarden van het NNN getoetst.

4.2 Soorten

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit twee delen. Er is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied. Aan de hand van de literatuurgegevens en het veldbezoek wordt bepaald welke soorten daadwerkelijk in het plangebied voor kunnen komen.

4.2.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Een belangrijke bron zijn de gegevens afkomstig uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze databank geeft het meest actuele overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen. Het is een koppeling van databases zoals waarneming.nl en telmee.nl. Hierin participeren onder andere de Particuliere Gegevensverzamelende Organisaties (PGO's) zoals Sovon, Ravon en de Zoogdierverseniging. Voor de gegevens uit de NDFF is een zoekgebied geselecteerd rondom de te onderzoeken locatie. Er is gekeken naar de gegevens van de laatste 3-10 jaar, afhankelijk van de soortgroep en hoeveelheid gegevens. De NDFF is op 17 maart 2020 geraadpleegd. Verder zijn ecologische verspreidingsatlassen geraadpleegd: Bos, 2006; Broekhuizen, 2016; Creemers, 2009; NVL 2002.

4.2.2 Veldonderzoek

Het plangebied is eenmaal bezocht op 28 maart 2020. Het was een grotendeels zonnige dag met matige bewolking en een temperatuur van rond de 14°C met een matige wind. Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Het onderzoek bestaat uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

4.2.3 Effectenbeoordeling

Als bepaald is welke beschermde soorten in het plangebied voor kunnen komen vindt een inschatting van de effecten plaats. Aan de hand van de ingreep worden de effecten van de activiteiten op de mogelijk aanwezige soorten bepaald. Effecten kunnen optreden tijdens de realisatiefase van het project en zijn dan meestal tijdelijk van aard. In de gebruiksfase van het project kunnen blijvende effecten optreden. Effecten van de ingreep op aanwezige soorten zijn sterk afhankelijk van een aantal variabelen, zoals: de voorgenomen werkzaamheden, de exacte locatie, de periode van het jaar, het tijdstip van de dag, de doorlooptijd van de werkzaamheden, de gebruikte machines of materialen enzovoort.

Niet alleen de effecten op de aanwezige verblijfplaatsen van de soort zijn van belang, maar ook of het leefgebied blijvend kan voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven. Verder is het van belang te weten welke effecten de werkzaamheden hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Bij kans op negatieve effecten kan nader onderzoek worden geadviseerd en is mogelijk een ontheffing van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming nodig.

4.3 Houtopstanden

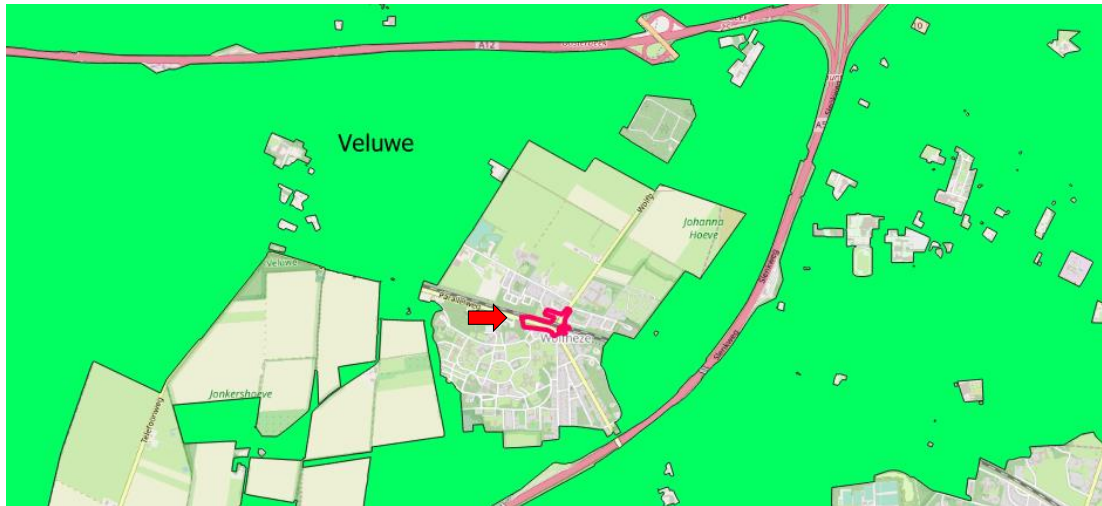
Bij het kappen van bomen binnen het plangebied wordt middels een bureaustudie bepaald of het houtopstanden betreft die buiten het besluit van de betreffende gemeente vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet) liggen.

5. Resultaten

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op 250 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Veluwe (Figuur 4).

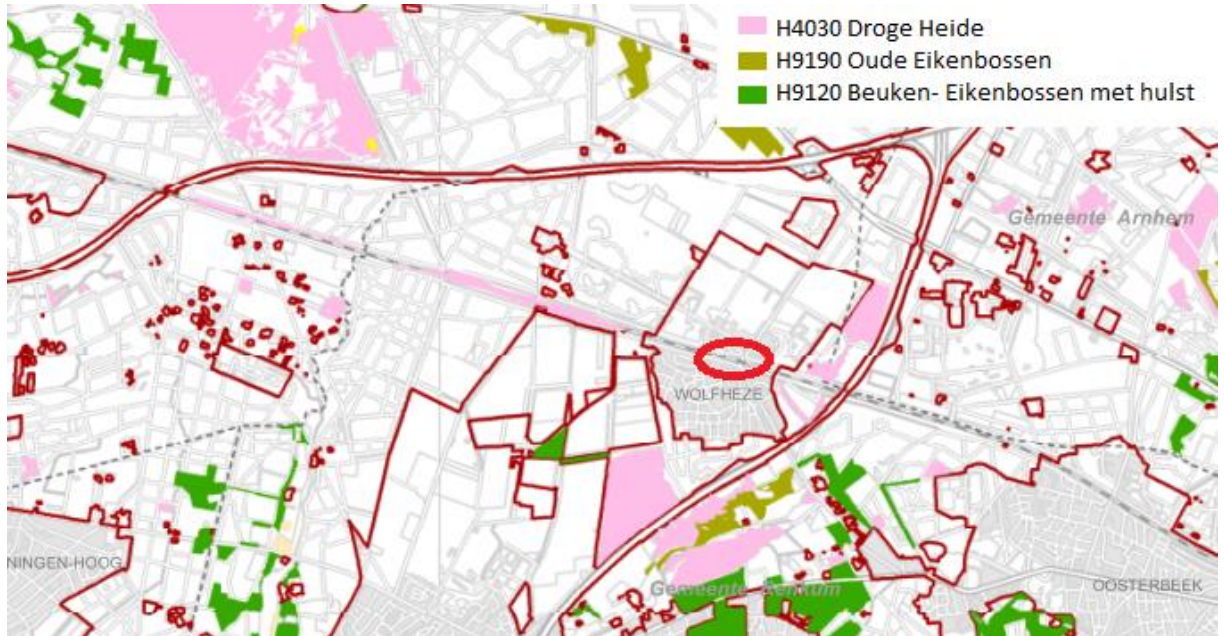
Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura 2000-gebied de Veluwe (groen).

De Veluwe bestaat uit voornamelijk droge bossen, zowel droge als natte heide, vennen en stuifzanden. Daarnaast heeft het natuurgebied een oppervlakte van 88436 hectare en is hiermee één van de grootste natuurgebieden van Nederland. De Veluwe is aangewezen tot Natura 2000-gebied vanwege speciale beschermingszone onder zowel de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn. Bijbehorende habitattypen zijn stuifzandheiden met struikheide, binnenlandse kraaiheibegroeiingen, zandverstuivingen, zwakgebufferde vennen, zure vennen, beken en rivieren met waterplanten, vochtige heiden, droge heiden, jeneverbesstruwelen, heischrale graslanden, blauwgraslanden, actieve hoogvenen, overgangs- en trilvenen, pioniervegetaties met snavelbiezen, kalkmoerassen, beuken- en eikenbossen met hulst, oude eikenbossen, hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen. De bijbehorende habitatsoorten betreffen de gevlekte witsnuitlibel, vliegend hert, beekprik, rivierdonderpad, kamsalamander, meervleermuis en drijvende waterweegbree. Bijbehorende broedvogelsoorten zijn wespandief, nachtzwaluw, ijsvogel, draaihals, zwarte specht, boomleeuwerik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier.

Effectenbeoordeling

Het plangebied bevindt zich buiten de grenzen van het Natura-2000 gebied waardoor het gebied niet fysiek zal worden aangetast. Het plangebied bevindt zich op voldoende afstand zodat er geen nadelige effecten van bijvoorbeeld trillingen, geluid en licht worden verwacht. Echter de verhoogde stikstofdepositie tijdens het realiseren van de onderdoorgang en het verhogen van diverse delen van het plangebied kunnen een storingsfactor vormen. Een

aantal stikstofgevoelige broedvogelsoorten (met bijbehorend leefgebied) zoals de boomleeuwrik bevinden zich in de Veluwe, niet ver van het plangebied. Ook het stikstofgevoelige habitattype droge heide bevindt zich niet ver van het plangebied (Figuur 5).

Figuur 5. De ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van verschillende habitattypen binnen het Natura-2000 gebied de Veluwe (MLNV, 2017).

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op ca. 150 meter van het Natuurnetwerk Nederland (Figuur 6). Dit betreft het Gelders natuurnetwerk. De provincie heeft geen doelstellingen voor gebieden die buiten het Natuurnetwerk Nederland liggen. Ruimtelijke ontwikkelingen die geen significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland mogen plaatsvinden.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (donkergroen).

In het Natuurnetwerk Nederland heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- het herstel en behoud van de rijkdom aan soorten, de biodiversiteit. Hiervoor moeten natuurgebieden worden uitgebreid, verbeterd, en met elkaar worden verbonden, waardoor een netwerk ontstaat. Dit netwerk moet functioneren in ruimte en tijd, waardoor planten en dieren een duurzame, robuuste en klimaatbestendige leefomgeving krijgen;
- het bieden van ruimte aan de groeiende behoefte aan rust en ruimte. Hierdoor kunnen inwoners en bezoekers de natuur beleven en het draagvlak voor natuurbeleid waarborgen.

Effectenbeoordeling

Het plangebied bevindt zich op ca. 150 meter van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie heeft geen doelstellingen voor gebieden die buiten het Natuurnetwerk Nederland liggen. Deze werkzaamheden tasten de kernkwaliteiten niet aan en passen binnen het beleid van het Natuurnetwerk Nederland, provincie Gelderland. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

5.2 Soorten

Er is een bronnenonderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied. De belangrijkste gegevensbron is de NDFF. De NDFF geeft echter geen volledig beeld van de aanwezigheid van soorten. Dat komt omdat niet alle gebieden even goed worden onderzocht. Daarnaast worden bepaalde soortgroepen beter onderzocht dan andere. Dit kan te maken hebben met de interesse van de waarnemer, toegankelijkheid van een gebied of omdat sommige soorten moeilijk te inventariseren zijn. Tenslotte worden niet alle waarnemingen doorgegeven.

Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het plangebied. Daarna is onderzocht welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de omgeving van het plangebied waargenomen volgens de NDFF. Tabel 1 geeft een overzicht van deze soorten.

Tabel 1. Overzicht van waargenomen grondgebonden zoogdieren in het plangebied of in de nabije omgeving volgens de NDFF van de laatste 5 jaar.

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Boommarter		x	
Steenmarter		x	
Bunzing		x	
Wezel		x	
Das		x	
Eekhoorn		x	
Edelhert		x	
Ree			x
Haas			x
Konijn			x
Egel			x
Vos			x
Algemene muizensoorten			x

Langs de A50 zijn meer dan tien verkeersslachtoffers gemeld van de boommarter. De dichtstbijzijnde waarnemingen van levende exemplaren stammen vanuit de omgeving van bungalowpark 't Hazeleger, één kilometer ten noorden van het plangebied. Waar de A50 de Amsterdamseweg kruist (één kilometer ten noordoosten van het plangebied) zijn driemaal steenmarters gemeld. Ook hier ging het om aangereden exemplaren. Langs de A50 één kilometer ten zuiden van het plangebied is eveneens driemaal de bunzing waargenomen, ook hier weer ging het om aangereden dieren. Aan de Parallelweg 200 m ten westen van het plangebied is tweemaal de wezel waargenomen. Het ging om dode of aangereden dieren. De dichtstbijzijnde waarneming van de das bevindt zich 600 m in oostelijke richting, bij het spoor. Het ging hier om een das die was aangereden door een trein. Eekhoorns zijn verspreid

over het bosrijke gebied waargenomen. De soort is ook zeer recentelijk (2019) in het westelijke gedeelte van het plangebied aan de Parallelweg waargenomen, eveneens een verkeersslachtoffer. Edelherten komen voor aan de rand van de Veluwe, en zijn meerdere malen in de omgeving van het ecoduct Jac. P. Thijsse gemeld, één kilometer in noordelijke richting. De hermelijn en waterspitsmuis zijn niet gemeld in de omgeving binnen de NDFF. Aan de hand van hun verspreiding binnen Nederland zouden zij echter wel voor kunnen komen in de omgeving.

Veldonderzoek

Er zijn geen sporen of anderzijds indicaties van beschermde grondgebonden diersoorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Er bevinden zich vele bomen binnen het plangebied. Deze zijn gecontroleerd op eekhoornnesten, en deze zijn niet aangetroffen. Eekhoorns gebruiken daarnaast ook boomholtes om bijvoorbeeld hun jongen in groot te brengen. In slechts één boom is een holte groot genoeg voor de eekhoorn aangetroffen, bij de kruising van de Van Mesdagweg en de Wolfhezerweg. Deze boom staat echter redelijk geïsoleerd en in een drukke omgeving, waardoor er niet verwacht wordt dat deze gebruikt wordt door een eekhoorn. Zo kan eveneens een verblijfplaats van de boommarter worden uitgesloten. In de bosschage aan de Parallelweg een klein gebouw (Figuur 7). Hier was een grote opening te zien, waar mogelijk een gebouwbewonende soort zoals de steenmarter gebruik van kan maken. Verdere rommelhoekjes, houtstapels, hopen of andere geschikte rustplaatsen waren voor kleine marters niet aanwezig.

De das is een schuwere soort, die niet in het plangebied wordt verwacht. Daarbij zijn er geen sporen of burchten aangetroffen van de das. Ook het edelhert zal zich niet binnen het bebouwde gedeelte van Wolfheze bevinden. Tenslotte is er geen water aanwezig in en rondom het plangebied, waardoor de waterspitsmuis kan worden uitgesloten.

Figuur 7. Het gebouw in de bosschage aan de Parallelweg.

Effectenbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op de steenmarter, mits deze voorkomt in het kleine gebouw. Werkzaamheden direct naast dit gebouw, of het slopen ervan kunnen verstoring opleveren. Er zal eerst onderzocht moeten worden wat de functie van dit kleine gebouw is. Andere zwaar beschermde soorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de habitatrichtlijnsoorten. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

Er zijn vijf soorten vleermuizen in de omgeving waargenomen volgens de NDFF. Tabel 2 geeft een overzicht van de waargenomen vleermuissoorten volgens de NDFF.

Tabel 2. Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen in het plangebied of omgeving volgens de NDFF van de laatste 5 jaar.

Soort
Gewone dwergvleermuis
Ruige dwergvleermuis
Rosse vleermuis
Gewone grootoorvleermuis
Watervleermuis

De gewone dwergvleermuis, verreweg de meest waargenomen soort, is binnen het plangebied waargenomen, bij station Wolfheze. Ook bij de bomen in het plangebied ten westen van het station zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het ging hier om waarnemingen met de batdetector, dus vermoedelijk gaat het om foeragerende dieren. De overige soorten komen niet voor binnen het plangebied. Daarnaast zouden de baardvleermuis, bosvleermuis en meervleermuis ook nog voor kunnen komen in de omgeving, aan de hand van hun verspreiding binnen Nederland.

Veldonderzoek

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zich bevinden in gebouwen of bomen. In bomen bevinden vleermuizen zich in holtes, spleten of achter loshangend boomschors. In gebouwen kunnen vleermuizen zich onder andere bevinden in de spouw, onder dakpannen, achter boeiboorden en op zolders.

In het plangebied, met name het (bosrijke) oostelijke gedeelte, waren meerdere bomen aanwezig met holtes, spleten en loshangend boomschors geschikt voor vleermuis-verblijfplaatsen (Figuur 8). Het gebouw aan de Parallelweg (Figuur 7) heeft een enkele muur, zonder spouw. Er ligt geen dakbedekking op het gebouw, waardoor het gebouw niet geschikt is voor vleermuizen.

Niet alleen verblijfplaatsen van vleermuizen, maar ook essentiële vliegroutes zijn beschermd. Vleermuizen zijn plaatstrouw en maken vaak jaren achter elkaar gebruik van hetzelfde netwerk aan verblijfplaatsen. De meeste soorten maken ook gebruik van min of meer vaste vliegroutes tussen hun verblijfplaats en het jachtgebied. Indien er geen alternatieven zijn is de vliegroute van essentieel belang voor een kolonie. Als de dieren niet meer zonder verstoring van hun verblijfplaats bij hun jachtgebied kunnen komen, moeten ze verhuizen. Om deze reden zijn essentiële vliegroutes van vleermuizen beschermd.

Lijnvormige landschapselementen die als vliegroute kunnen dienen zijn bijvoorbeeld bomenrijen of watergangen. De rand van de bosschage aan de Parallelweg kan dienen als vliegroute voor vleermuizen. Verdere lijnvormige elementen, zoals watergangen, zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Ook essentieel foerageergebied van vleermuizen is beschermd. Vleermuizen kunnen het gehele plangebied, met name het bosschage en het grasveld gebruiken om te foerageren. Het spoor zelf is voor vleermuizen niet interessant om te foerageren.

Figuur 8. Een aantal voorbeelden van loshangend boomschors of holtes in de bomen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen, met name het bosschage bij de Parallelweg. Ook de bomen tussen de Van Mesdagweg en het spoor bieden mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen. Het gebouw aan de Parallelweg is ongeschikt voor vleermuizen.

De bomenrand langs de Parallelweg kan gebruikt worden als vliegroute. Als deze wegvalt kan echter altijd uitgeweken worden naar de bomenrij aan de noordkant. Ook is er voldoende uitwijkmogelijkheid tijdens de werkzaamheden binnen het bosrijke gebied. Deze mogelijke vliegroute wordt daarom niet verwacht essentieel te zijn voor vleermuizen.

Ook is er in de omgeving ruim voldoende foerageermogelijkheid, vanwege het vele aanwezige groen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied.

5.2.3 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten behoren tot de Vogelrichtlijn. Daarnaast is het nest van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Voor het broedseizoen van vogels is geen standaardperiode. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden.

Bronnenonderzoek

In de omgeving van de planlocatie ligt bosgebied, een grasveld, wegen, spoorweg en een station waardoor een redelijk grote verscheidenheid aan vogelsoorten in de omgeving voorkomt. In Tabel 3 zijn de vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die zijn waargenomen in of in de omgeving van het plangebied volgens de NDFF weergegeven.

Tabel 3. Overzicht van vogels met jaarrond beschermde nesten die zijn waargenomen in het plangebied of omgeving volgens de NDFF van de laatste 3 jaar.

Soort	Beschermingsstatus
	jaarrond beschermde nesten
huismus	2
buizerd	4
havik	4
wespendief	4
bonte vliegenvanger	5
boomklever	5
boomkruiper	5
bosuil	5
gekraagde roodstaart	5
grauwe vliegenvanger	5
groene specht	5
grote bonte specht	5
huiswaluw	5
kleine bonte specht	5
koolmees	5
pimpelmees	5
raaf	5
spreeuw	5
zwarte kraai	5
zwarte mees	5
zwarte specht	5

Er is slechts één melding van de huismus gemaakt binnen de NDFF in de laatste 3 jaar. Het ging om een nest van vorig jaar, onder de bedaking bij de Wolfhezerweg 87, direct naast het plangebied en Station Wolfheze. De buizerd is tweemaal waargenomen bij de Wolfhezerheide, anderhalve kilometer ten zuiden van het plangebied. Ook is hier meerdere malen de havik waargenomen. Vermoedelijk bevindt zich in de Wolfhezerheide een broedpaartje. Tenslotte is er tweemaal een overvliegende wespndief gemeld, ongeveer 600 m in noordoostelijke richting en één kilometer in zuidelijke richting.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal vogels gehoord en gezien, waaronder de boomklever, tjiftjaf, merel, pimpel- en koolmees, roodborstje, houtduif, gaai, kauw en zwarte kraai. Er waren ook minstens 20 huiszwaluwnesten te zien onder de dakrand van het Stationswinkeltje (naast het station, direct naast het plangebied). Tijdens het veldbezoek is een overvliegende buizerd en een sperwer waargenomen. Ook waren er in het plangebied 5-10 huismussen aanwezig in de bosjes op station Wolfheze. Rondom de bebouwing naast het plangebied (voornamelijk Wolfhezerweg 86 & 87) is een groepje van 15-20 huismussen aangetroffen. Bij Pannenkoekenhuis De Tijd (Wolfhezerweg 87) naast het plangebied zijn drie huismusverblijfplaatsen aangetroffen. Drie paartjes nestelden hier onder de dakpannen (Figuur 9). De struikjes rondom het station vormen daarbij een onderdeel van hun leefomgeving. In het plangebied zelf is geen bebouwing aanwezig.

Er waren vele bomen aanwezig binnen het plangebied. Deze zijn allen gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Deze zijn niet aangetroffen. Wel zijn er een aantal kleinere nesten aangetroffen. Zo was er al een paartje houtduiven bezig met de nestbouw en zijn er een aantal nestkasten aanwezig binnen het plangebied. Er zijn daarnaast een aantal spechtenholen aanwezig (zie ook Figuur 8) in de bomen, waar ook vogels in kunnen broeden.

Figuur 9. Huismussen in de lage struiken rondom station Wolfheze. Ook waren er drie nesten aanwezig onder de dakpannen bij Pannenkoekenhuis De Tijd naast het plangebied.

Effectenbeoordeling

Het kleine gebouw in de bosschage bij de Parallelweg (Figuur 7) is ongeschikt voor gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermd nest. Door het gebrek aan dakpannen of andere nestelgelegenheid zal de huismus hier niet broeden. Ook is het huisje te laag voor de gierzwaluw, die minimaal 3 meter nodig heeft om uit te vliegen. Daarnaast mijden beide soorten bosrijke gebieden. Verder is er geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. De lage struiken rondom het station worden gebruikt door huismussen, en vormen een onderdeel van hun leefomgeving. Deels bevinden deze struiken zich binnen het plangebied. Echter buiten het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden. Direct naast de fietsenstalling op het station, maar ook aan de Wolfhezerweg zijn vele struiken gevonden waar deze huismussen in verbleven. Er wordt dus niet verwacht dat dit een essentieel onderdeel is van hun leefgebied. Er bevindt zich een klein pleintje tussen de huismusnesten bij Pannenkoekenhuis De Tijd en het plangebied, waardoor er voldoende afstand is tot de werkzaamheden. Negatieve effecten op jaarrond beschermde gebouwbewonende vogels worden niet verwacht.

Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in de bomen het plangebied. Algemene broedvogels zijn echter beschermd tijdens het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Het kappen van de bomen en verwijderen van de struiken zal dus buiten het broedseizoen moeten gebeuren, om verstoring van deze dieren te voorkomen.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Bronnenonderzoek

In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de waargenomen beschermde amfibieën, reptielen en vissen in het plangebied of in de omgeving van het plangebied volgens de NDFF.

Tabel 4. Overzicht van waargenomen reptielen, amfibieën en vissen in of nabij het plangebied volgens de NDFF van de laatste 5 jaar.

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Adder		x	
Gladde slang	x		
Ringslang		x	
Zandhagedis	x		
Levendbarende hagedis		x	
Hazelworm		x	
Bruine kikker			x
Bastaardkikker			x
Gewone pad			x
Kleine watersalamander			x
Alpenwatersalamander		x	

De Wolfhezerheide ligt op anderhalve kilometer ten zuiden van het plangebied. Hier zijn in laatste 5 jaar regelmatig meerdere meldingen gedaan van een aantal reptielensoorten: de

adder, gladde slang, levendbarende hagedis, hazelworm en de zandhagedis. Waarnemingen van de adder, gladde slang en levendbarende hagedis stammen alleen uit de Wolfhezerheide. De zandhagedis is echter in 2015 ook driemaal binnen het plangebied waargenomen door ProRail, 50 m ten westen van het station, in de spoorberm. Recentere waarnemingen zijn ook gemeld in de omgeving. Tijdens de soorten- en biotoopkartering van ProRail (104.003) is deze soort 300 m westelijker langs het spoor waargenomen in 2019. Ook de hazelworm is binnen de grenzen van het plangebied gemeld. In 2018 is hier een dood exemplaar aangetroffen bij de parkeerplaats van station Wolfheze. Ook binnen een straal van één kilometer is de hazelworm meerdere malen gemeld binnen de NDFF. Bij een woning aan de Oude Kloosterweg, direct ten noorden van de Wolfhezerheide, is éénmalig in 2016 een vijftal larven van de Alpenwatersalamander waargenomen. De heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad kunnen eventueel ook nog voorkomen binnen de omgeving.

Figuur 10. De spoor en de berm, vlakbij station Wolfheze.

Veldonderzoek

Er is geen oppervlaktewater aanwezig op de onderzoekslocatie, waarmee de aanwezigheid van beschermde vissen en voortplantingswater voor beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Amfibieën overwinteren meestal 100 – 200 meter van hun voortplantingswater. Deze komt niet voor in de omgeving. Het overgrote deel van het plangebied is daarbij strak onderhouden, met weinig schuil-mogelijkheden. Het plangebied wordt daarom niet geschikt geacht als landhabitat voor beschermde amfibieën.

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt over het gebruik van het plangebied door reptielen. De zuidzijde van de spoorberm is strak onderhouden, bij de noordkant is matige structuur aanwezig in de vorm van (bramen)struiken.

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde vissen, reptielen en amfibieënsoorten stellen kritische eisen aan hun leefomgeving. Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde vissen en amfibieën in het plangebied niet aanwezig.

Het plangebied is matig geschikt voor reptielen. De zandhagedis en hazelworm zijn echter eerder waargenomen binnen het plangebied, waardoor het niet geheel kan worden uitgesloten dat de omgeving van het station onderdeel van het leefgebied van deze soorten vormt, of dat zij hier incidenteel voorkomen.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

In de laatste 10 jaar zijn geen beschermde planten in het plangebied of de naaste omgeving waargenomen volgens de NDFF.

Veldonderzoek

Het onderzoek heeft eind maart plaatsgevonden in april, wanneer nog niet alle planten in bloei staan. Het merendeel van het plangebied is strak onderhouden bERM of grasveld. Daarnaast zijn er enkele bramenstruiken te vinden, en een bosschage met grotendeels eikenbomen.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde planten zijn zeer kritisch ten aanzien van hun standplaats. Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Gezien de aard van het plangebied en de soortensamenstelling van de aanwezige flora worden beschermde planten hier ook niet verwacht.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Tabel 5 geeft een overzicht van beschermde ongewervelden die in het plangebied of in de naaste omgeving zijn waargenomen volgens de NDFF.

Tabel 5. Overzicht van waargenomen beschermde ongewervelden in het plangebied of in de nabije omgeving volgens de NDFF van de laatste 10 jaar.

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Teunisbloempijlstaart	x		
Grote parelmoervlinder		x	
Grote vos		x	
sleedoorpage		x	

Rupsen van de teunisbloempijlstaart zijn vorige zomer (2019) eenmalig gemeld aan de Sara Mansveltweg, een halve kilometer in oostelijke richting. Deze soort komt voor in vochtige bossen en bosranden en heeft het wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart als waardplant. Bijna één kilometer van het plangebied, eveneens in oostelijke richting, is in 2018 eenmalig de grote parelmoervlinder gesignaleerd. Duingraslanden, droge heischrale graslanden en blauwgraslanden vormen zijn habitat. Diverse soorten viooltjes worden als waardplant gebruikt. Ook een imago van de sleedoorpage is eenmalig in 2017 waargenomen aan een woning bij de Oude Kloosterweg, direct bij het Wolfhezerheide. Deze bevindt zich op bijna anderhalve kilometer afstand. Deze soort kan ook voorkomen in de stedelijke omgeving, en heeft de sleedoorn als waardplant.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat met bepaalde waardplanten. Deze voorgenoemde habitats en waardplanten zijn in het plangebied niet aanwezig.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde ongewervelden.

5.2.7 Houtopstanden

De bomen in het plangebied vallen onder de bebouwde kom houtopstanden en zijn daarom vrijgesteld van de meld- en herplantplicht van de Wet natuurbescherming.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen. In de effectenbeoordeling en de daaruit volgende conclusies is uitgegaan van de werkzaamheden zoals die zijn omschreven in paragraaf 3.2. Veranderingen of afwijkingen hiervan kunnen tot andere conclusies leiden. Natuuronderzoek heeft doorgaans een juridische houdbaarheid van drie jaar.

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op slechts 250 meter van het Natura 2000-gebied de Veluwe. Tijdens de aanleg van de onderdoorgang en de verhoging rondom het spoor, zal de stikstofuitstoot hoger zijn dan in de huidige situatie. Om te bepalen of hier significante effecten uit voortkomen zal een Aeriusberekening moeten worden uitgevoerd. Andere negatieve effecten op het Natura-2000 gebied worden niet verwacht.

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de grenzen van Natuurnetwerk Nederland, waardoor er geen effecten op de kernkwaliteiten van het gebied zijn. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

6.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Tabel 6 geeft een overzicht van de maatregelen per soortgroep.

Tabel 6. Samenvatting onderzoeksresultaten en maatregelen.

Soortgroep	Soort	Maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter, wezel	Nader onderzoek klein gebouw vlakbij de Parallelweg
Vleermuizen	Boombewonende vleermuizen	Nader onderzoek
Vogels	Algemene broedvogels	Verwijderen bomen/struiken buiten broedseizoen
Reptielen	Zandhagedis en hazelworm	Nader onderzoek
Amfibieën	n.v.t.	
Vissen	n.v.t.	
Flora	n.v.t.	
Ongewervelden	n.v.t.	

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Ook als het kleine gebouw in het bosschage vlakbij de Parallelweg niet zal worden gesloopt, zal moeten worden onderzocht wat de functie is van het gebouw. De werkzaamheden vinden plaats op slechts een kleine afstand, waardoor er mogelijk verstoring kan optreden, mocht de steenmarter hier voorkomen. Het nader onderzoek zal plaatsvinden door een korte inspectie door middel van een endoscoop, of een bezoek waarbij toegang tot het gebouw zal worden verleend. Hierbij zal worden gekeken naar sporen of uitwerpselen van de steenmarter of wezel. Hiermee zal worden bepaald of er een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming nodig zal zijn.

6.2.2 Vleermuizen

Op locatie zijn potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de functie is van het plangebied voor deze vleermuizen en of een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming nodig is. De bebouwing binnen het plangebied is geschikt voor vleermuizen.

Voor de bomen zullen meerdere bezoeken moeten plaatsvinden, conform het vleermuisprotocol. In de periode half mei tot half juli vinden 2 bezoeken plaats, één in de ochtend rond zonsopkomst en één in de avond rond zonsondergang. Daarnaast vinden er in de periode half augustus tot en met september 2 bezoeken plaats in de nacht.

6.2.3 Vogels

Bebouwing in het plangebied is ongeschikt voor jaarrond beschermde gebouwgebouwende soorten. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen het plangebied.

De bomen en struiken zijn echter wel geschikt voor vele algemene broedvogels, die tijdens het bezoek ook zijn aangetroffen. Actieve nesten mogen geen negatief effect ondervinden. De bomen en struiken dienen buiten het broedseizoen (half maart – half juli) verwijderd te worden om te voorkomen dat broedvogels zich nestelen in de te verwijderen bomen en struiken. Indien het verwijderen niet plaats kan vinden buiten het broedseizoen, dient het groen voor verwijdering te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van actieve nesten.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Geschikt habitat om te rusten, zich voort te planten of te overwinteren is voor beschermde amfibieën en vissen in het plangebied niet aanwezig. Wel is er geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Nader onderzoek moet uitwijzen wat de functie van het plangebied is voor twee beschermde reptielensoorten, de zandhagedis en hazelworm.

6.2.5 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde planten waargenomen of te verwachten. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.6 Ongewervelden

In het plangebied worden geen beschermde ongewervelden verwacht. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.3 Houtopstanden

De bomen in het plangebied vallen onder de bebouwde kom houtopstanden en zijn daarom vrijgesteld van de meld- en herplantplicht van de Wet natuurbescherming.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Koster A. 1991. Spoorwegen, Toevluchtsoord voor plant en dier. Utrecht: Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2006. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2017. PAS gebiedsanalyse 057 Veluwe. versie d.d. 15-12-2017 op basis van AERIUS Monitor 2016 (M16L).
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

- <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=1c5de9624b42440b8e1af80c25add9c5>
- <https://monitor.aerius.nl/monitor/>
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038668/>
- www.eis-nederland.nl
- www.floron.nl
- www.google.nl/maps
- www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/veluwe
- www.ndff.nl
- www.openstreetmap.org
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl